

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem narzędzi TIK

Autor scenariusza: Grzegorz Wierzchowski

Przedmiot: Podstawy Przedsiębiorczości / Biznes i zarządzanie

Poziom nauczania: Szkoła ponadpodstawowa – Liceum Ogólnokształcące

Szkoła: Prywatne Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Lublinie

Temat: Pieniądz

Czas trwania: 45 minut

Cel ogólny: uczeń rozumie czym jest pieniądz, jak wyglądała jego ewolucja oraz potrafi wyjaśnić zadania Banku Centralnego

Cele operacyjne:

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- wymienia etapy ewolucji pieniądza,
- wymienia cechy pieniądza,
- wymienia organy Narodowego Banku Polskiego.

B. Zrozumienie wiadomości - uczeń:

- wyjaśnia zadania poszczególnych organów Narodowego Banku Polskiego,
- rozpoznaje zabezpieczenia pieniądza,
- wyjaśnia zjawisko inflacji.

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych - uczeń:

- rozpoznaje różne waluty,
- korzysta z różnych form pieniądza,
- wskazuje organy odpowiedzialne za walutę w Polsce.

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - uczeń:

- odróżnia pieniądz prawdziwy od fałszywego,
- chroni swoje oszczędności w dobie inflacji,
- chroni swoje pieniądze przed złodziejami i oszustami.

Cele wychowawcze:

- a) kształcenie umiejętności społecznych,
- b) kształcenie umiejętności przedsiębiorczych,
- c) kształcenie umiejętności krytycznego myślenia.

Metody:

- pogadanka,
- ćwiczenia praktyczne – rozpoznawanie zabezpieczeń pieniądza,
  - rozpoznawanie nominałów z aplikacją cash reader.
- bajka dydaktyczna,
- burza mózgów,

Formy:

- indywidualna,
- grupowa .

Środki dydaktyczne:

- tablica interaktywna,
- pieniądze papierowe,
- aplikacja cash reader,

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem narzędzi TIK

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje społeczne i obywatelskie,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- świadomość i ekspresja kulturalna,
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne.

I. Faza przygotowawcza

Sprawy organizacyjne – przywitanie uczniów, sprawdzenie obecności.

Przedstawienie tematu lekcji: Pieniądz

II. Faza realizacyjna

- Nauczyciel rozpoczyna burzę mózgów na temat pieniądza. Czym jest? Czy jest warty tyle ile mówi jego nominał i dlaczego? Czy pieniądz zawsze wyglądał tak jak dziś? Jakie cechy ma pieniądz?

Uczniowie tworzą na tablicy chmurę słów, które są odpowiedzią na pytania

<https://wordart.com/create>

- Nauczyciel odpowiada na zadane wcześniej pytania.

Pieniądz to powszechnie stosowany i akceptowany zamiennik towarów i usług, bezpośrednio na niego wymierny i wyrażający ich wartość. Jest to zapis umowy bowiem obecnie wartość materiału pieniądza nie jest odpowiednikiem nominału. Pieniądz na przestrzeni wieków przeszedł swoją ewolucję. Najpierw ludzie rozliczali się barterowo z czasem ustalono wymianę towarów za kruszce, aż w końcu pojawiły się monety, banknoty i pieniądz elektroniczny. Emitentem waluty jest bank centralny (w Polsce to Narodowy Bank Polski) na jego zlecenie monety wybija Mennica Państwowa, a banknoty drukuje Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych.

- Nauczyciel prosi by uczniowie znaleźli wszystkie zabezpieczenia złotówki, a następnie wskazuje uczniom wszystkie występujące na polskich banknotach za pomocą grafik NBP

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem narzędzi TIK

wyświetlanych na tablicy multimedialnej. Prowadzący prosi by uczniowie porównali swoje banknoty z tym co widzą na tablicy.

<https://nbp.pl/wp-content/uploads/2023/03/Zabezpieczenia-Internet.pdf>

Banknot o nominale 10 złotych

Na stronie przedniej banknotu widnieje portret księcia Mieszka I. Z jego lewej strony przedstawiono dwie rozety inspirowane wzorem z posadzki katedry gnieźnieńskiej, z prawej – roślinny motyw spotykany na romańskich naczyniach liturgicznych. Na odwrotnej stronie umieszczono srebrny denar z wizerunkiem kopuły kaplicy lub wyobrażeniem korony z krzyżykiem. Po obu stronach denara znajdują się stylizowane kolumny romańskie z opactwa benedyktynów w Tyńcu.

DOTKNIJ

Elementy wyczuwalne w dotyku

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Portret władcy.
- ▶ Podpisy Prezesa oraz Głównego Skarbnika NBP.
- ▶ Godło Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Napis „WARSZAWA” i data emisji.
- ▶ Oznaczenie dla niewidomych (pomniejszone w banknocie zmodernizowanym).
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Górny i dolny pas z prawej strony portretu.

Dodatkowo na banknocie sprzed modernizacji w dotyku wyczuwalne jest słowne oznaczenie nominału.

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Główny element szaty graficznej.
- ▶ Słowne oznaczenie nominału.
- ▶ Cyfrowe oznaczenie nominału.
- ▶ Napis „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Klauzula prawa.
- ▶ Pas u dołu banknotu.

12

POPATRZ

Znak wodny

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pole znaku wodnego nie jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Jednotonowy jasny (filigran) – cyfrowe oznaczenie nominału „10”.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Pole znaku wodnego jest zadrukowane.
- ▶ Wielotonowy znak wodny – powtórzenie portretu władcy.
- ▶ Nie ma filigranu.

Nitka zabezpieczająca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawiera cyfrowe oznaczenie nominału „10” i skrót „Zł”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.
- ▶ Krój liter mikrotekstu został zmodyfikowany.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Nitka zabezpieczająca z mikrotekstem zawiera cyfrowe oznaczenie nominału „10” i skrót „Zł”, czytelne również w odbiciu lustrzanym.

POPATRZ

Recto-Verso

Banknot zmodernizowany

- ▶ Elementy szaty graficznej oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz – koronę w owalu.

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Korony w owalach otoczone nominałami na obu stronach banknotu oglądane w świetle przechodzącym uzupełniają się i tworzą pełny obraz.

14

PRZECHYL

Efekt kątowy

Banknot zmodernizowany i sprzed modernizacji

- ▶ Na stronie przedniej w zależności od kąta patrzenia cyfrowe oznaczenie nominału „10” zmienia się z jasnego na ciemne.

Farba opalizująca

Banknot zmodernizowany

- ▶ Pas w kolorze turkusowym z cyfrowym oznaczeniem nominału „10” oraz skrótem „Zł”.

Na banknocie sprzed modernizacji zabezpieczenie nie występuje.

Farba metalizowana

Banknot sprzed modernizacji

- ▶ Farba metalizowana umieszczona jest na stronie przedniej w tle: podła i napisu „NARODOWY BANK POLSKI”, napisu „WARSZAWA” i dacie emisji, podpisów Prezesa i Głównego Skarbnika NBP.

Na banknocie zmodernizowanym farba metalizowana nie występuje.

15

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem narzędzi TIK

SPRAWDŹ

Mikrodruki

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorynicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”, „RP”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Mikrodruki stalorynicze: „RZECZPOSPOLITA POLSKA”.
- ▶ Mikrodruki offsetowe: „NARODOWY BANK POLSKI” (mniejszą czcionką).

16

SPRAWDŹ

Zabezpieczenia utajone

Banknot zmodernizowany

Na przedniej stronie:

- ▶ Kwadrat z cyfrowym oznaczeniem nominału „10” i skrótem „ZŁ”.
- ▶ Położony z prawej strony portretu.
- ▶ Numeracja banknotu z prawej strony portretu.
- ▶ Fragmenty szaty graficznej w tle godła i napisu „NARODOWY BANK POLSKI”.
- ▶ Niektóre elementy szaty graficznej.

Na odwrotnej stronie:

- ▶ Zabezpieczenie nie zostało zmodernizowane.
- ▶ Wybrane elementy szaty graficznej stają się widoczne w świetle ultrafioletowym.

17

Następnie przedstawia uczniom aplikację Cash reader, która pomaga rozpoznawać niewidomym i niedowidzącym nominały.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.martindoudera.cashreader&hl=pl&gl=US&pli=1>

- Uczniowie oglądają bajkę dydaktyczną na youtube o banku centralnym.

<https://www.youtube.com/watch?v=VzhM6y4Ibko>

- dyskusja na temat zadań i organów NBP

Prezes NBP jest powoływany przez Sejm na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na 6-letnią kadencję. Jest on przewodniczącym Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP. W skład Rady Polityki Pieniężnej wchodzi prezes NBP jako przewodniczący i dziewięciu członków, powoływanych po trzech przez Prezydenta, Sejm i Senat.

Zadaniem Rady Polityki Pieniężnej jest coroczne ustalanie założeń polityki pieniężnej oraz podstawowych zasad jej realizacji. Rada ustala wysokość podstawowych stóp procentowych, określa zasady operacji otwartego rynku oraz ustala zasady i tryb naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej. Zatwierdza plan finansowy banku centralnego oraz sprawozdanie z działalności NBP.

Zarząd Narodowego Banku Polskiego kieruje jego działalnością. Podstawowym zadaniem Zarządu NBP jest realizacja uchwał Rady Polityki Pieniężnej, uchwalanie i realizowanie planu działalności NBP oraz wykonywanie zatwierdzonego przez Radę planu finansowego, a także realizacja zadań z zakresu polityki kursowej i systemu płatniczego.

- pogadanka o inflacji i jej skutkach

Wielu słyszymy w mediach o inflacji, która jest ogólnym wzrostem cen produktów rok do roku. Wyróżniamy 4 typy inflacji: pełzająca (do 5%) krocząca (5-10%) galopująca (powyżej 10%) oraz hiperinflacja (powyżej 100%). Zadaniem NBP jest utrzymywanie inflacji na poziomie 3,5 % +/- 1%. Przy takiej inflacji Państwo się rozwija, a obywatele nie odczuwają skutków inflacji.

Scenariusz lekcji z wykorzystaniem narzędzi TIK

Przeciwnieństwem inflacji jest deflacja czyli spadek cen. Podobnie jak wysoka inflacja, deflacja nie jest zjawiskiem pozytywnym dla gospodarki.

III. Podsumowanie lekcji

Nauczyciel podsumowuje lekcje przy pomocy Kahoota

<https://create.kahoot.it/share/pieniaz/6242b986-7604-42d5-be1b-00fa92586532>

IV. Praca domowa

Zadaniem dla uczniów w ramach pracy domowej dla chętnych jest zwiedzenie Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira Skrzypka. Zwiedzanie dostępne w linku poniżej

<https://www.cpnbp.pl/wirtualny-spacer>